

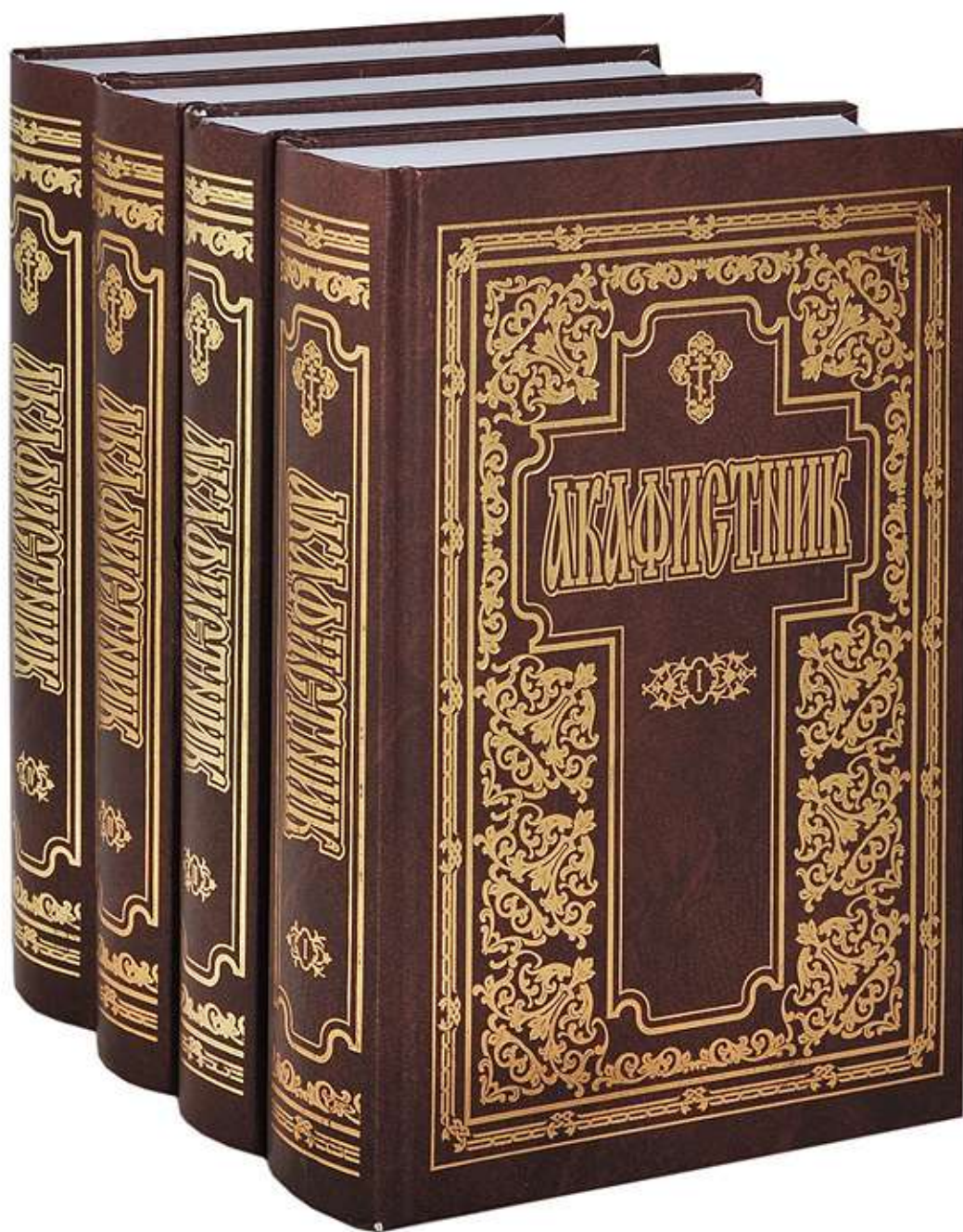
TEZAU LITURGIC

2 DECEMBRIE

ACATISTUL SF.DESPOT-MUCENIC ȘTEFAN UROȘ V AL SERBIEI

BELGRAD, 2000

АКАТИСТ

светом ЦАРУ УРОШУ

Кондак 1

Иако си изабран од Бога да се родиш у царском двору и да живиш у изобиљу земаљском, ти си, свети царе Уроше, победио светску таштину, и својим благочестивим и смерним животом угодил Цару свих, Господу Исусу Христу. Помози и нама, далеким потомцима твојим, да у мраку света овога пронађемо Бисер који си и ти пронашао, и да њиме купимо Царство Небеско, како би могли да ти сверадосно кличемо:

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Икос 1

Живећи анђелски у злу света овога, као јагње међу вуковима, ти си, свети царе Уроше, завист Србских великаша незлобиво на себи носио, испуњавајући заповест Христову: Љуби непријатеље своје. Они нису знали када су те убили да ћеш ти још више бити жив, да ће те Господ прославити светошћу, и да ће твоја мученичка смрт бити њихов пораз, а твоја победа. Због тога ти радосно говоримо:

Радуј се, нејаки злом, а велики добротом и љубављу!

Радуј се, кротко јагње међу вуковима!

Радуј се, страдалче због доброте и љубави!

Радуј се, јер си светошћу победио убице твоје!

Радуј се, јер си смрћу смрт победио!

Радуј се, светли изданче свете лозе Немањића!

Радуј се, свети царе међу светим царевима!

Радуј се, непоколебљива тврђаво Православља!

Радуј се, пречисти храмe Духа Светог!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 2

Твој отац, цар Душан Силни, желећи да има наследника, намисли твоју свету мајку Јелену да отпусти, и да се другом ожени, јер дуго година нису имали деце, али она сву своју наду положи на Господа, знајући да су и смрт и живот у Његовој руци. Молећи чедо, са сузама је вапила Богу и тужно узвикивала: Алилуја!

Икос 2

Као некад стара Сара, као мајка Самсонова,
Самуилова и Јованова, као света Ана, и твоја
мајка, о свети царе Уроше, измоли себи чедо од
Господа. Јер видећи смерност слушкиње Своје,
али и знајући да ће твоје рођење бити на велику
корист Србском роду, Господ услиши њене
молитве. Дивећи се премудром промислу Божјем
на теби, ми ти умилно узвикујемо:

Радуј се, од Бога измољени сузама!

Радуј се, Духом Светим освећени у мајчиној
утроби!

Радуј се, скупоцени дару Србском роду од
Господа!

Радуј се, царскога корена слатки плоде!

Радуј се, цвете благородног семена Немањићког!

Радуј се, узору благочестивости и доброте!

Радуј се, јер си просијао светлошћу светих
добродетељи!

Радуј се, у Царству Небеском слављени!

Радуј се, похвало рода Србскога!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 3

Будући да је твоја мајка, свети Уроше, била побожна и Богољубива, она је тебе заједно са млеком својим, дојила Богољубљем и Христољубљем, које се разлило твојом душом као кад Небески. Зато си ти од малена заједно с њом узносио слатки славопој Господу: Алилуја!

Икос 3

Да би те што боље научила Еванђељу Христовом, свети Уроше, твоје света мајка је дала да се преведе на Србски језик његово тумачење од светог Теофилакта Охридског. Исто тако те је учвршћивала у Вери Православној, видећи да латини стално и све више нападају на Србско царство својом проклетом јереси, не би ли одвојили Србе од Господа Христа. Због тога ти радосно кличемо:

Радуј се, јер си задојен Еванђељским млеком!

Радуј се, јер си од младости учен љубави Божијој!

Радуј се, јер те је изобилно испунила благодат Божија!

Радуј се, Христовом правдом утврђени!

Радуј се, благочестиве мајке добри изданче!

Радуј се, просијани врлинама Христовим!

Радуј се, заштитниче Вере Православне!

Радуј се, уточиште сиротих и немоћних!

Радуј се, јер те Србска Црква свечасно слави!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 4

Имајући у себи заиста велико Богољубље, ти си, свети царе Уроше, као и твоји славни преци, заједно са твојом светом мајком и оцем, подизао цркве и манастире, знајући да се кроз њих излива Небо на Земљу, и да се у њима најлепше и најрадосније поје Богу: Алилуја!

Икос 4

Као да си мисленим очима прозрео будуће догађаје, и твоју мученичку кончину, слушајући добре савете своје мајке, свети Уроше, саградио си манастир Матејич у част и славу Мајке Божије, и цркву Свете Тројице у Скопљу, као залог за Царство Небеско, које си ускоро и

наследио. Величајући твоја Богоугодна дела, ми ти певамо овако:

Радуј се, велики љубитељу Мајке Божије!

Радуј се, задужбинару многих цркава и манастира!

Радуј се, јер си Христа Господа љубио више од свега!

Радуј се, јер си земљу Србску Небеским обогатио!

Радуј се, јер твоја икона краси многе цркве и манастире!

Радуј се, Божанском тишином рањени!

Радуј се, вечношћу опијени и занесени!

Радуј се, јер си презрео славу овога света!

Радуј се, јер си Царство Божије носио у себи!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 5

Доспевши до времена за женидбу, пожелеше родитељи твоји да те ожене француском принцем. Али када Французи затражише да пређеш у римску веру, ти будући истински

православан, одлучно одбаци њихову жељу. Тада ти, свети Уроше, нађе себи православну невесту, влашку принцезу, која је једноверно с тобом запевала Богу: Алилуја!

Икос 5

После неколико година, свим хришћанским земљама запрети велика опасност са истока, јер иноверни Турци продреше из Азије у Европу. Твој отац, цар Душан, подиже војску и пође на Турке, али се на путу изненада разболе и умре. Тада на твоја још нејака плећа паде терет да управљаш великим очевим царством. Саосећајући са твојом бригом за Србски род, ми ти кличемо:

Радуј се, јер си једино у Бога имао сигурну наду!

Радуј се, добри пастиру стада Христова!

Радуј се, непоколебљиви стубе Православља!

Радуј се, светли камене Цркве Христове!

Радуј се, јагње незлобивог срца!

Радуј се, надо наша на Суду Божијем!

Радуј се, топли молитвениче наш пред Богом!

Радуј се, украсу земље Србске!

Радуј се, кроз векове чувару Србскога рода!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 6

Као млади цар, свети Уроше, ти не беше ни властољубив, ни славољубив, већ благ и незлобив, и ниси желео силом да владаш моћним и необузданим Србским великашима. Твоја жеља је била да сви будете једно у Господу, и да Му заједно кличете: Алилуја!

Икос 6

Али злоба Србских великаша и њихова жеља за влашћу је све више слабила Србску државу, коју они почеше комадати као побеснели вуци. Они као да нису знали да их Господ са Неба гледа и мери сва њихова зла дела. А ти, свети царе Уроше, који си све то са болом посматрао, на Бога си полагао наду да их уразуми. Због тога ти узвикујемо овако:

Радуј се, јер си многу сузу пролио због злобе ближњих!

Радуј се, јер си кротко подносио зле стреле лукавога!

Радуј се, јер си победио завист и злобу великаша Србских!

Радуј се, јер си срце облагодатио Вишњом Премудрошћу!

Радуј се, срно нежнога срца!

Радуј се, птицо која у висине лети!

Радуј се, Анђелима подобни добротом!

Радуј се, јер је и Бог прославио твоју доброту!

Радуј се, Духом Светим освећени за сву вечност!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 7

Твоја света мајка Јелена, по смрти оца твога монахиња Јелисавета, колико је могла, помагала ти је да добро водиш Србску државу. Али носећи дубоко Господа Христа у свом срцу, ти си и даље обилато помагао светиње Божије, поготово Хиландар, а и остале светогорске манастире, где је непрестано брујала песма Господу: Алилуја!

Икос 7

Носећи од оца тешко наслеђе проклетства на Србској Цркви, ти си, свети царе Уроше, са својом мајком, жарко покушавао преко цариградског патријарха Калиста да издејствујеш хришћански мир и јединство међу Црквама. Али смрт патријархова одложи још за неко време тај Богоугодни чин. Хвалећи ту твоју свету жељу, ми ти кличемо:

Радуј се, јер си жарко желео да скинеш проклетство за Србске Цркве!

Радуј се, јер си са сузама молио Господа за јединство Цркава!

Радуј се, благочестиви борче за мир и слогу!

Радуј се, јер си обману јереси разрушио силом Божијом!

Радуј се, јер се непрестано молиш за народ Србски Богу!

Радуј се, јер си примио дар исцељења од Господа!

Радуј се, многострадални војниче Христов!

Радуј се, јер си добро извојевао битку живота!

Радуј се, јер си наследио Царство Небеско!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 8

И онда зло које је све више расло, људска завист и жеља за влашћу, учини да Србски великаш Вукашин помрачи умом, те он, свети царе Уроше, нареди да те мучки убију. Мислио је јадник да ће злом победити добро, и да ћеш тако, свети царе мучениче, престати да појеш Богу кога си од малена волео: Алилуја!

Икос 8

Иако си из зависти убијен од твојих ближњих, у Рај си се уселио ка прецима твојим, и мада си неправедну смрт примио на себе, сада ликујеш са светима, а убице твоје ускоро погибоше и у таму најкрајњу отидоше. Зато ти сверадосно кличемо:

Радуј се, за истину и правду пострадали!

Радуј се, јер је Господ посрамио убице твоје!

Радуј се, јер си незлобиво примио страдање!

Радуј се, крвљу мученичком обливени!

Радуј се, јер се са мученицима радујеш у Царству Небеском!

Радуј се, јер си млад отишао у Небеску Житницу!

Радуј се, јер нам радошћу срца испуњаваш!

Радуј се, јер сијаш светлошћу Небеском!

Радуј се, јер предстојиш за нас пред престолом Свете Тројице!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 9

Желећи да твоју славу са Небеса открије и нама земнима, после две стотине година у манастир Успења у Неродимљу, где беше сахрањено твоје свето тело, Господ посла неког побожног пастира који данима обилазише око порушене цркве, плакаше и узвикиваше Господу: Алилуја!

Икос 9

Позиваше пастир народ да очисте цркву и изваде мошти младог цара Немањића. А они му се ругаху као некој луди. Напокон, када га послушаше и једног недељног дана одвалише камен са твога гроба, свети царе Уроше, нађоше твоје свете мошти нетрулежне и миомирисне. Са

сузама и стидом само су уздисали: “Господе, смилуј се и опрости нашем неверју”! А ми, недостојнији и невернији од њих, овако ти говоримо:

Радуј се, јер је Господ чудесно објавио твоје свете мошти!

Радуј се, јер нам оне сведоче истинитост Православља!

Радуј се, јер твоју мученичку смрт земља није могла да сакрије!

Радуј се, јер си Цркву Христову обрадовао светитељством!

Радуј се, јер си од Христа Спаса венац победе задобио!

Радуј се, јер се небројена чудеса тобом догодише!

Радуј се, јер си се уподобио светом Симеону и светом Сави!

Радуј се, јер твоје свете мошти Небом миришу!

Радуј се, јер се са безброј Светих у Царству Небеском радујеш!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 10

Сабра се велики народ твојим светим моштима, сви их са сузама целиваше, и многи се болни исцелише и здравље од њих задобише. И не само здравље, него им ти, свети Уроше, даваше и наду да ће се једног дана ослободити од ропства турског, и да ће у слободној Србији појати Богу: Алилуја!

Икос 10

Али Бог по Своме премудром промислу пославши многи Србски народ на север, посла за њима и мошти Својих светитеља. Побожни монах Христифор донесе твоје свете мошти у манастир Јазак у Срему, да буду напаћеним пречанским Србима извор утехе и исцељења. Због тога ти побожно појемо:

Радуј се, јер чудесна сила излази из твојих светих моштију!

Радуј се, недремљиви чувару земље сремске!

Радуј се, цвете Небески!

Радуј се, лозо благородна!

Радуј се, вино медоточно!

Радуј се, звездо увек сјајна!

Радуј се, радости наша!

Радуј се, росо Небеска!

Радуј се, украсу Цркве Христове!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 11

Свима који ти приступаше са вером, ти даваше исцељења. Када неки Турчин Мустафа из Сарајева, пошто лека нигде није нашао, дође твојим светим моштима, царе Уроше, нога која му беше одузета, постаде здрава, и он од радости ускликну хришћанском Богу: Алилуја!

Икос 11

Не даде ђаво, непријатељ Божији, да твоје мошти, свети царе Уроше, точе исцељење благоверном народу, јер их зле усташе бацише псима, а манастир Јазак опљачкаше и спалише. Али Црква посла добре и храбре људе, да их пренесу у Београд, у Саборну цркву, где их поробљени побожни Срби на коленима са сузама

дочекаше и целиваше. Плачући и ми заједно с њима, овако ти говоримо:

Радуј се, јер ти ни мртвом злотвори нису дали мира!

Радуј се, јер Бог није дао да непријатељ уништи твоје свете мошти!

Радуј се, јер их многи са сузама целиваше!

Радуј се, утехо наша у страдањима!

Радуј се, заштито наша од демона!

Радуј се, јер брзо услишаваш молбе оних који те моле!

Радуј се, јер на све нас зрачиш светлошћу Христовом!

Радуј се, Небеским даровима увенчани!

Радуј се, јер си просветио земљу Србску!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 12

После пола века Предобри Господ опет врати твоје свете мошти из Београда у манастир Јазак, у дом твој, у храм Духа Светога, где се

стече силан побожни Србски народ. Многи знани и незнани излише пред тебе своје муке и боли, и добивши тражено, сведобри царе Уроше, запевахе громогласно Богу: Алилуја!

Икос 12

У време преноса твојих светих и целебних моштију, болна Милојка Белић из Новог Сада лежаше у болници у Каменици, и после тешких операција отписана беше од доктора. Али имавши твоју икону, свети царе Уроше, она се пред њом са сузама молише теби, и доби исцељење. Тиме Господ потврди да се чуда и данас дешавају, само ако са дубоком вером затражимо помоћ од светитеља Његових. Зато ти благодарно кличемо:

Радуј се, благодатни лекару и исцелитељу!

Радуј се, јер се код твојих светих моштију и данас чуда дешавају!

Радуј се, јер твоје свете иконе благодат Божију носе на себи!

Радуј се, јер нас твоје свете мошти испуњавају Небеским миром!

Радуј се, јер исцељење дарујеш онима који ти са вером притичу!

Радуј се, јер бездетнима пород дајеш!

Радуј се, јер мир узнемиренима враћаш!

Радуј се, Небески заштитниче благочестивих монахиња!

Радуј се, добри домаћине и недремљиви чувару манастира Јазак!

Радуј се, свети царе Уроше, верни слуго Цара Небескога!

Кондак 13

О, свети царе Уроше, мучениче и Божији угодниче, лекару и чудотворче, не одбаци ни нас који те топло и усрдно молимо, већ нам помози да победимо зло у себи, и да се очистимо од греха, како би стекли љубав Божију, без које нико неће dospети у Царство Небеско, и радосно запевати Богу: Алилуја!

(Овај Кондак се чита трипут, а онда Икос 1. и Кондак 1.)

МОЛИТВА

О, свети царе Уроше, светли изданче свете лозе Немањића, Небом просветљени и Духом Светим освећени, погледај и нас, децу твоју заблуделу и

грехом у даљњу земљу одлуталу, и помози нам. Помози нам, Цара Небеског царевићу, да се са пута овог широког и душегубног, вратимо на онај узани, тешки, али слатки и светли пут, којим си и ти ишао, и којим си у Царство Небеско дошао. Просвети нас светлошћу Христовом којом ти изобилно сијаш, да се освестимо, да прогледамо духовно, не би ли страх Господњи у нама родио премудрост. Јер ако Христа Господа не заволимо свим бићем својим, и ако Његове свете врлине не просијају нама, као што су тобом просијале, узалуд живот наш, узалуд све лажне наде наше. Јер рече Нелажни Господ: Неће свако који Ми говори: Господе, Господе! - ући у Царство Небеско. Да, свети царе Уроше, неће Господ да Га уснама волимо, него срцем, срцем које рађа ватрену веру која кроз љубав дела доброте доноси.

Зато нам помози молитвама твојим Господу Христу, да са речи које тако неверно и испразно сваки дан изговарамо, пређемо на дела љубави и врлине, и да њима очистимо греховне отрове са душа и срца наших. Јер ти, свети царе Уроше, видиш немоћ нашу, видиш колико смо слаби и нејаки, па нам по дугу љубави, коју си задобио светошћу својом, пошаљи благодати Божије, нама, који те са сузама молимо, не би ли се

подигли из блата греховног, и постали достојни имена хришћанског православног које носимо.

Нека нам твоје свете мошти, свети царе Уроше, које нам је Предобри Господ чудесно пројавио и оставио као извор сваког блага Небеског, источе све оно што нам треба: Болнима здравље, немоћнима снагу, гладнима храну, залуталима светлост, уморнима одмор, растројенима мир, бездетнима децу, невернима веру, очајнима наду, охладнелима љубав, и свима сузе покајања и скрушености до краја живота, како би се што боље припремили за дан одласка одавде, и дали добар одговор на Суду Божијем, и по милости Његовој, били убројани у оне који ће бити спашени.

И да онда, угледавши светлост Царства Небеског, којом се ти одавно наслађујеш, теби благодарно за помоћ захваљујемо, а Господа у Светој Тројици, Оца и Сина и Светога Духа, прослављамо кроз сву вечност бесконачних векова. Амин.

